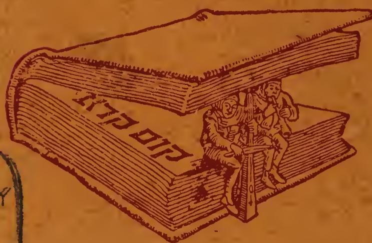
אַראַביש ווערטערביכל

מיט געשפרעכען

מיט דעם אָריגינעלען אַראַבישען אלף־בית
אין זיינע פיער געשטאַלטען

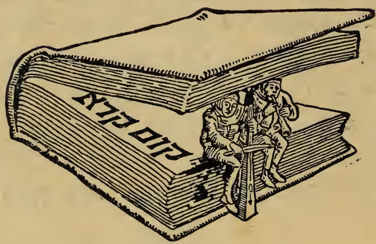
מיט באשטעלונגען זיך צוא ווענדען:
ביים פערלאג און בוכהאנדלונג «קום קרא»
רח' המלך ג'ורג' החמישי פנת בצלאל, מינקובסקי יוסף.

אראביש

ווערטערביכעל

מיט געשפּרעכען

מיט דעם אריגינעלען אראבישען אלף-בית
און זיינע פיער געשטאלטען

מיט באשטעלונגען זיך צוא ווענדען:
ביים פערלאג און בוכהאנדלונג „קום קרא"
תל־אביב רח' המלך ג'ורג' החמישי פנת בצלאל, מינקובסקי יוסף.

עטליכע ווערטער צום ווערטערבוך.

ווען מיר זענען צוגעטראָטען צו דעם דאָזיגען אַראַבישען ווערטער־ביכעל האָבען מיר פריהער בדעה געהאַט אַרויסצוגעבען אַ פּאָר טויזענד אַראַבישע ווערטער אין אַלפאַבעטישען סדר. נאָך אַ לאַנגען ישוב־הדעת, וועלכער איז געקומען פון דער פּראַקטיק ביי דער אַרבייט, האָבען מיר זיך איבערצייגט, אַז די אַרבייט אונזערע איז אַ פריהצייטיגע. אַזאַ אַראַבישע ווערטערביכעל וועט האָבען אַ צוועק נאָכדעם ווי אויף יודיש וועט שוין זיין כאָטש אַ קורצע גראַמאַטיק, אַ קליין לעהרבוך פון דער אַראַבישער שפּראַך*), וועלכען מיר האָבען בדעה מיט דער צייט אַרויסצוגעבען.

נעהמענדיג אין בעטראַכט, אַז כמעט אַלע, צו וועמען דאָס דאָזיגע ביכעלע וועט קומען אין האַנד אַריין, זענען גאָרנישט בעקאַנט מיט דער אַראַבישער שפּראַך, האָבען מיר געפונען פאַר צוועקמעסיג און נוצליך צו געבען די וויכטיגסטע אַראַבישע ווערטער אין דער זאַך־אָרדנונג. אַזאַ זאַך־ווערטערביכעל האָט אַ מנעמאָנישע בעדייטונג, ווייל איבער׳חזר׳נדיג אַ רייהע ווערטער, וואָס האָבען אַ שייכות איינס מיט׳ן אַנדערן, קריצען זיי זיך איין אין׳ם זכרון, און וועלען געוויס ברענגען נוצען דעם ארץ־ישראל־אימיגראַנט. אין דעם זין זענען

---

*) דער „אַראַבישער לעהרער" פון פּראָפ. זעליקאָוויץ (ניו־יאָרק) קאָן דאָ נישט קומען אין בעטראַכט, ראשית ווייל ער איז אין אייראָפּאַ נישט צו בעקומען און שנית ווייל ער לערנט דאָס אַלטע אַראַביש און נישט דאָס אַראַביש, וואָס אונז איז נויטיג, דהיינו — דאָס וואולגאַר־סירישע.

וויכטיג אויך די געשפּרעכען און די עטליכע איבונגען.—ביי דער דאָ־זיגער אַרבייט זענען אונז שטאַרק צו־נוץ געקומען די עטליכע צעהנדליג זייטליך „תרגילים אחדים בדבור הערבי" פון'ם ספר שמוש לידיעת ארץ ישראל (בעאַרבייט לויט דוד טרימש דורך יהודה גראַזאָווסקי און ארויס־געגעבען דורך מ. שיינקין אין ירושלים, תרע"ט). פון די דאָזיגע תרגילים איז גענומען דער גרעסטער טייל ווערטער און אויך ערטערוויז דער סדר, איינינגע שינוים האָבען מיר געמאַכט אין דער טראַנסקריפּציע.

די שפּראַך פון דעם דאָזיגען ביכעל איז די וואולגאַר־אַראַבישע, ווי זי ווערט גערעדט אין כוריה און ארץ־ישראל. דערביי מאַכען מיר אויפמערקזאַם אויף די פאָלגענדע כללים ביים לייענען די ווערטער פון אונזער ווערטערביכעל:

די בעטאָנונג איז בכלל מלעיל (אויף דער פאָר־לעצטער זילבּ). אויב אָבער נאָך דער ערשטער זילב שטעהט אַנ'אַלף, אַ ואו אָדער אַ יוד, אויך ווען צום סוף ווערט איז אַ דגש־חזק, איז די בעטאָנונג מלרע (צום סוף וואָרט).—ג' (גימל מיט אַנ'איבערשטריכעלע) ווערט געלייענט ווי דזש ווייך, למשל ג'מל (דזשאַמאַל).—אַלע איבעריגע אַראַבישע אותיות זענען איבער־געגעבען מיט אקוויוואַלענטע און עהנליכע העברעאישע אותיות. אין רע־דען זענען, נאַטירליך, פאַרהאַן קליינע חלוקים, וועלכע מען לערנט זיך לייכט אויס אויפ'ן אָרט.

כדי בעסער צו פערשטעהן דעם ענין גיבען מיר דאָ דעם אָרי־גינעלען אַראַבישען אלף־בית (אַ געדרוקטען; אין שרייבען מאַכט מען נאָך דאָס געדרוקטע) אין אַלע זיינע פיער געשטאַלטען, די אויסשפּראַך פון די אותיות א. אַז. וו.

דער אראבישער אלף־בית

אין זיינע פיער געשטאַלטען.

סדר פון די אותיות	נאָמען	פיגור: בעזונדער	פיגור: אין אָנהויב וואָרט	פיגור: אין מיטען וואָרט	פיגור: אין סוף וואָרט	אויססראַך	צאָהל־ווערט
1	אַליף	ا	ا	ـا	ـا	א	1
2	באַ	ب	بـ	ـبـ	ـب	ב	2
3	טאַ	ت	تـ	ـتـ	ـت	ת	400
4	סאַ	ث	ثـ	ـثـ	ـث	ת	500
5	דזשים	ج	جـ	ـجـ	ـج	ג'	3
6	כאַ	ح	حـ	ـحـ	ـح	ח	8
7	כאַ	خ	خـ	ـخـ	ـخ	כ	600
8	דאַל	د	د	ـد	ـد	ד	4
9	דזאַל	ذ	ذ	ـذ	ـذ	דה	700
10	ראַ	ر	ر	ـر	ـر	ר	200
11	זאַ	ز	ز	ـز	ـز	ז	7
12	סין	س	سـ	ـسـ	ـس	ס,ש	60
13	שין	ش	شـ	ـشـ	ـش	ש	300

סדר פון די אותיות	נאָמען	פיגור: בעזונ־דער	אין אָנהויב וואָרט	אין מיטען וואָרט	אין סוף וואָרט	אַרויסשפּראַך	צאָהל־ווערט
14	סאַד	ص	صـ	ـصـ	ـص	צ [כמעט]	90
15	דאַד	ض	ضـ	ـضـ	ـض	דז	800
16	טאַ	ط	طـ	ـطـ	ـط	ט	9
17	דזאַ	ظ	ظـ	ـظـ	ـظ	ז	900
19	אַין	ع	عـ	ـعـ	ـع	ע [העברעאיש]	70
19	גאַין	غ	غـ	ـغـ	ـغ	ג	1000
20	פאַ	ف	فـ	ـفـ	ـف	פ	80
21	קאַף	ق	قـ	ـقـ	ـق	ק	100
22	קאַף	ك ک	كـ کـ	ـكـ ـکـ	ـك ـک	כ	20
23	לאַם	ل	لـ	ـلـ	ـل	ל	30
24	מים	م	مـ	ـمـ	ـم	מ	40
25	נון	ن	نـ	ـنـ	ـن	נ	50
26	וואַו	و	و	ـو	ـو	ו	6
27	האַ	ه	هـ	ـهـ	ـه	ה	5
28	יאַ	ي	يـ	ـيـ	ـي	י	10

פּראָנאָמינאַ

איך	אַנַא
דו (מענליך)	אַנְתַ
דו (ווייבליך)	אַנְתִ
ער	הוּ
זי	הִי
מיר	נַחְנַא
איהר (מענליך)	אַנְתֻם
איהר (ווייבליך)	אַנְתֻן
זיי (מענליך)	הֻם
זיי (ווייבליך)	הֻן
איך און דו	אַנַא וַאִיאַכּ
מירביידע	נַחְנַא אִתְנֵין
איהר ביידע	אַנְתֻם אִתְנֵין
זיי ביידע	הֻם אִתְנֵין

צאָהלען

איינער (איינס)	וַאחֵד
איינע	וַאחַדַה
צוויי (מענליך)	אִתְנֵין
צוויי (ווייבליך)	תִנְתֵין
דריי	תַלַאתֶה
פיער	אַרְבַּע
פינף	חַמְסֶה
זעקס	סִתֶּה
זיעבען	סַבְּעַה
אַכט	תַמַאנִי
ניין	תִסְעַה
צעהן	עַשַרַה
עלף	אַחְדַאשׁ
צוועלף	אִתְנַשׁ
דרייצעהן	תַלַתַשׁ
פיערצעהן	אַרְבַּעתַעַשׁ
פופצעהן	חַמְסְתַעַשׁ
זעכצעהן	סִתַעַשׁ
זיעבעצעהן	סַבְּעַתַעַשׁ
אַכטצעהן	תַמַאנְתַעַשׁ
ניינצעהן	תִסְעַתַעַשׁ
צוואַנציג	עַשְרִין
איין און צוואַנציג	וַאחַד וַעַשְרִין
צוויי און צוואַנציג	אִתְנֵין וַעַשְרִין
דרייסיג	תַלַאתִין
פיערציג	אַרְבְּעִין
פופציג	חַמְסִין
זעכציג	סִתִּין
זיעבעציג	סַבְּעִין
אַכטציג	תַמַאנִין
ניינצעהן	תִסְעִין
הונדערט	מַאַה (מִיַא)
צווייהונדערט	מַאתֵין
דרייהונדערט	תַלַאת מַאַה
טויזענד	אַלְף
צווייטויזענד	אַלְפֵין

צעהן טויזנד	עשׂרַאת אַלַאף
הונדערט טויזענד	מִאַת אַלְף

*

ערשטער	אַוַּל
צווייטער	תַאני
דריטער	תַאלִת
פֿירטער	רַאבִּע
פֿינפֿטער	חַאמִס
זעקסטער	סַאדִס
זיעבּעטער	סַאבִּע
אַכטער	תַאמִן
ניינטער	תַאסִע
צעהנטער	עַאשִׁר
האַלב	נֻס (נֻסְף)
דריטעל	תֻלְת
פֿירטעל	רֻבְּע
פֿינפֿטעל	חֻמְס
זעקסטעל	סֻדְס
זיעבּעטעל	סֻבְּע
אַכטעל	תֻמְאן
ניינטעל	תֻסְע
צעהנטעל	עֻשְׁר

משפחה

פֿאָטער	אַבּ
מוטער	אֻם
ברודער	אַח
שוועסטער	אֻחְת
זוהן	אִבְּן
טאָכטער	בִּנְת
פֿעטער	עַם (כַּאל)
מוהמע	עַמֶּה (כַּאלֶה)
מאַן	זוֹג'
ווייב	זַוְגֶ'ה (מַרַאה, חֻרְמֶה)
דאָס איז מיין פֿאָטער	הַדַא אַבִּי
דאָס איז מיין זוהן	הַדַא אִבְּנִי
דאָס איז מיין ווייב	הַדִי מַרַאתִי
דאָס איז מיין ברודער	הַדַא אַחִי
דאָס איז מיין שוועסטער	הַדִי אֻחְתִי
דאָס זענען מיינע ברידער	הַוֹל אַחְוַתִי
יונגעל	וַלַד
מיידעל	בִּנְת
אַלטער מאַן	שַׁיְך (אִחְתְיַאר)
אַלטע פֿרוי	שַׁיְכֶה (אִחְתְיַארֶה)
יתום (יתומה)	יַתִים (יַתִימֶה)
מאַנסבּערזאָן	אִנְסַאן (רַגֻ'ל)
פֿרויענצימער	מַרַאה (חֻרְמֶה)
דער, די (נקבה און רבים)	אֶל (אִל, אַל)

[קיין זאַכליך געשלעכט איז נישטאָ]

בעלי־מלאכה

בעל־מלאכה	צַאנִע
שניידער	חַיַּאט

שוסטער — קֻנְדַרְגִ׳י
שמיד (קאָוועל) — חַדַאד
סטאָליאַר — נַגַ׳אר
רימער — סְרוּגִ׳י
קוטשער — עַרְבַגִ׳י
זייגער-מאַכער — סַעַאתִי
שערער — חַלַאק
גאָלדשמיד — סַאיִר
פויער — פַלַאח
סוחר, הענדלער — תַאגִ׳ר
משרת — חַדַאם
בוי-מייסטער — בַנַא
איך בין אַ שניידער — אַנַא חַיַאט
איך וויל מיר נייהען אַ מלבוש — בְּרִיד אְחַיֵט לִי תוֹב
אין וויל מיר אָבשערען — אְרִיד אַחְלַק
פעררײכט מיר דעם שוך — סַלַח לִי אַלְקוּנְדַרַא

געוויקסען

פעלד — חַקְל (סַהְל)
ווייץ — קַמְח (חִנְטַה)
גערשטען — שַעִיר
לוצערנע — בַּרְסִנַּה
רייז — רֻז
סעזאַם — סִמְסִם

קאַרטאָפעל — בַטַאטַא
אַרבעס — עַדַס
ציבעלעס — בַּצַל
קנאָבעל — תֻם
אַרבוז — בַטִיח
מעהל — טְחִין
בוים — שַגֶ׳ר
ווייגאָרטען — כַּרְם
וויינטרויבען — עֵנֶב
פאָמעראַנצען — בֻּרְדְקַאן
מילגרוים — רֻמַאן
עפעל — תֻפַאח
באַרנע — אִנְגַ׳אס
פלוים — סְנַיְדַא (בַּרְקוּק)
פערישקע — כוֹך
טייטעלבוים — תַמַר
פייג — תִין (קְטֵין)
מאַנדעל — לוֹז
קאַשטאַן — קַסְטַנַה
אתרוגים — תְרֻנְגִ׳ (כְּבַּאד)
איילבירטען-בוים — זַיְתוּן
שמן-זית (בוימאייל) — זַיְת
די עפעל זענען גוט — הַדוֹל אַתְּפַאח אְמְלִיח
די קאַשטאַנעס זענען ווערעמדיג — אַלְקַסְטַאנַה מְדַוֶד
די באַרנעס זענען זיס — אַלְאִנְגַ׳ס חְלוּ

די ווייַנטרויבען זענען נישט גוט
אַלְעִנַב מוּש אִמְלִיח

עסענוואַרג

זויער הַאמֶד
ביטער מֻר
זיס הִלוּ
ווייך טַרִי
האַרט קַאסִי (יַאבִּס, סַלְב)
שאַרף חַר
געזאַלצען מַאלִח
ברויט חֻבְּז
פלייש לַחם
אייער בַּיד
פיש סַמַכּ
האָניג דִבְּס עַסַל
פוטער זִבְּדֶה
קעז ג׳בְּנֶה
גרינוואַרג חֻדְרַא
זאַלץ מִלְח
הערינג אִמְלִיח
עסען אַכַּל
זאַט שַׁבְּע
הונגעריג גַ׳עַלַן
עס, מיין הער, נאָך כֻּל פִּידִי תַּמַאן
אַ דאַנק, איך בין זאַט
כּתַּר חֵירַכּ אַנַא שַׁבְּעַן

דאָס פלייש איז האַרט
אַלְלַחם קַאסִי
גיעב מיר פוטער הַאת לִי זִבְּדֶה
ווי טייער זענען די אייער?
בִּכַּם אַל בַּיד?
גרינוואַרג איז היינט ביליג
אַלְחֻדְרַא אַל יַום רְכִיס
וויין אִנְבִּיד, חַמְר
בראָנפען עַרַק
מילך הַלִיב
וואַסער מַיֶה
טרינקען שִׁרְבּ
איך וויל טרינקען בַּריד אַשְׁרַב
גיעב מיר אַ ביסעל וואַסער
הַאת לִי שְׁוַיֶה מַיֶה
לעפעל כַּלְעַאקַה
גאָפּעל שַׁוְכֶּה
מעסער סַכִּין (מוּס)
גלאָז, כּוֹס כַּאסֶה (קַדַח)
שיסעל סַחַן
טאַסע טַאס
פלאַש קַנִינֶה
טאָפּ טַבַּאחַה (קִדְרָה)
האָסט אַ גאָפּעל הַל עִנְדַך שַׁוְכֶּה?
גיב מיר אַ מעסער
הַאת לִי סַכִּין
האָסט נאָך אַ גלאָז?
הַל עִנְדַך תַּמַאן כַּאסֶה?

די כלאַש איז לעדיג
אַלקַנִינֶה פַארְכַה

דאָס הויז און שטוב־זאַכען

הויז בֵּית
צימער אוֹדַה
דאַך סַטְח
טהיר בַּאבּ
פענסטער טַאקַה (שְׁבַּאק)
וואַנד הַיט
פאָדלאָגע בַּלַאט (צִרד אִלְבֵּית)
קאַלך שִׁיד (בּטְרַש)
שטאָק דַאר (מַסְכַּן)
איך דאַרף אַ דירה בּאלְזַמְנִי דַאר
די ווענד זענען שוואַרץ,
מען דאַרף זיי קאַלכען
אַלְהִיטַאן אסְוַד לַאזִם גְשַׁיַד
איך דאַרף צוויי צימערען
מיט אַ קיך
אַרִיד (בְּרִיד) אודְתֵין וַמַטְבַּח
דער פענסטער איז קליין
אַלשְׁאבַּאבּ סַרִיר
הויף דַאר
טיש טַוְלַה
שטוהל כֻּרְסִי
באַנק מַקְעַד

שאַפע חַזַאנֶה
בעט פַּרְשֶׁה (תַחְת)
קישען אֶמְחַדֶה
ליילעך שַׁרְשַׁף
קאָלדרע אִלְחַאף
גיעב אונז אַ טיש מיט שטוהלען
הַאת אִלְנַא טַוְלַה וַכַּרַאסִי
איך וועל שלאָפען
אויף דער באַנק
אַנַאם (בְּנַאם) עַלַי אִלְמַקעַד
אפשר האָסטו אַ קאָלדרע?
אִמְכֵּן עִנְדַּק אִלְחַאף?

אין גאַס און אונטער־וועגס

שטאָדט בַּלַד (מְדִינַה)
גאַס חַארַה
מאַרק שׁוּק
וועג טַרִיק
בריק גִ׳סְר
באַרג גֶ׳בֵּל
ברויפּגעהן מַלְעַ
זאַראַבגעהן נַזַל
זאַמד רַמֵל
שטויב דַבַּרַה
שטיינער הַגַ׳ר
ברונען בִּיר

וואוינונג — בַּאר (מַסְכֵּן)
רעכטס — יַמִין
לינקס — שְׁמַאל
איז דאָ פאַרהאַן אַ קוואַל?
הַל פִּי הֻנַא עֵין (נַבִּיַע)?
אויפ'ן באַרג איז דאָ אַ קוואַל
עַלַי אִלְגֶ'בַל פִּי עֵין
רעכטס איז דאָ אַ ברונעם
עַלַי אַלְיַמִין פִּי בִּיר
דער וועג איז פול מיט שטיינער
אִלְטַרִיק מַלְאָנֶה חַגַ'ר
איך געה (אָדער פאָהר)
קיין ירושלים
אנַא מְסַאפִר (רַאיִח) לִלְקֻדְש
איך בין אין ארץ-ישראל
ואנַא פִּי אַל-בְּלִשְׁתִּין
טייך — נַהר
ציסטערנעס — בִּרְכַּה
אָזיערע — בְּחֵירַה
ים — בַּחְר

צייט

טאָג — נְהַאר
נאַכט — לֵיל
פריהמאָרגען — סְבַּח
אָווענד — מַסַא
מיטאָג-צייט — דְ'הְר
האַלבע נאַכט — נִס לֵיל

אַ טאָג — יום
זונטאָג — יום אִלְאַחַד
מאָנטאָג — יום אִלְאִתְנֵין
דינסטאָג — יום אִתַּלַאתֶה
מיטוואָך — יום אִלְאַרְבַּע
דאָנערשטאָג — יום אִלְחַמִיס
פרייטאָג — יום אִלְגֻ'מְעַה
שבת — אִסֶבְּת
יאָהר — סֶנֶה
חודש — שַׁהֶר
וואָך — גֻ'מְעַה
נעכטען — אִמְבַּארִח
עהערנעכטען — אַוַּל אִמְבַּארִח
מאָרגען — בְּכְּרַה
איבערמאָרגען — בַּעַד בְּכְּרַה
היינט — אִלְיוֹם
שעה — סַעַה
מינוט — דַקִיקַה
סעקונדע — תַּאנִיֶה (לַחְזֶה)
גוט מאָרגען — נַהַרַאק סַעִיד
גוטען טאָג — סַלַאם בְּחַאתְרַכּ
מיר פאָהרען אין דער פריה
נַחנַא נְסַאפִר בַּכִּיר
אין אָווענד קומען מיר
בִּלְמַסַא נִרְגַ'ע
זומער — כֵּיף
ווינטער — שִׁתַּא
איצט — אִלְאַן (הַלְּקֵית)

שפעטער	בַּעְדֵין
פאַרויס	קַבֵּל
לעצטער	אַחִיר
ערשטער	אוּל
ערשטענס	בִּלְאוּל (בִּלְאִבְתִּדַא)
צום סוף	בִּלְאַחִר (בִּלְנִהַאיָה)
אינמיטען	וַסַט
פאַר	קַבְל
נאָך	בַּעְדֵין

אין דער אַטמאָספערע

ליכטיג, ליכטיגקייט	נוּר (דַוּ)
פינסטער, פינסטערניש	עַתְמֶה
רעגען	מַטַר
לופט	הַוַא (רִיח)
האָגעל	בַּרַד
בליץ	בַּרַק
דונער	רַעַד
זון	שַׁמְשׁ
לבנה	קַמַר
שטערן	נְג׳ום
רעגנבויגען	קוּס (קֻזַח)
וואָלקען	רֵם
וואַרים, היץ	שׁוֹב
קאַלט, קעלט	בַּרְד

ביינאַכט וועט זיין קאַלט
סִי אַלֵיל יְכוּן בַּרְד

עס וועט באַלד רעגענען
בַּעַד שְׁוַיָה יְנְזִל מַטַר
די זון איז אויפגעגאַנגען
אֶשְׁשַׁמְשׁ טְלַעַת
דער ווינד איז שטאַרק, לאָמיר
זיך זעצען אונטער׳ן בוים
אַלְהַוַא קְוִי, יַאללַה תַּחַת אֶשְׁשַׁגַ׳ר

דעם מענשענס אברים

קאָפּ	רַאס
האַלז	רַקְבָּה
רוקען	דַהַר
האַנד	אִיד, יַד
פוס	רִג׳ל
בויך	בַּטְן
האָר	שַׁעַר
שטערן	גְ׳בְהַא
אויג	עַין
נאָז	אַנף, מַנְחַאר
מויל	תֻּם
ליפען	שַׁפַתֵין
צאָהן (ציינער)	שִׁן (אַסְנַאן)
באָרד	לֶחְיָה
אויער	אִדְן
גוף (קערפער)	גִ׳סם
פלייש, לייב	לַחְם
ביין	עַצְם

מיין קאָפּ טהוט מיר וועה
ראַסִי יוּגַ'עֲנִי
מיין האַנד איז פערוואונדעט
אִידִי אִינגַ'רַחַת
פון דער נאָז ריננט מיר בלוט
דַם יְנְזִל מִן מְנְחַארִי

בגדים

היטעל, הוט	בֻּרְנֵיטַה
העמד	קַמִיס
מאַנטעל	תּוֹבּ
קעשענע	כִּים
הויזען	שְׁרְוַאל
שיך	קָנְדֶרַה
זאָקען	גְ'רְבַאן
קנאָפּ	זִר
גאַרטעל	חְזַאם
בייטעל	גְ'זְדַאן
נאָדעל	אִבְרֶה
נייהען	חַיִט

טהו אָן דיין מאַנטעל
אִלְבַּס תּוֹבַּכּ
דער בייטעל איז מיר אַרויס-
געפאַלען פון קעשענע
אִלְגֶ'זְדַאן וַקַע מִן כִּיסִי
טהו אויס דיין מאַנטעל
אִשְׁלַךְ תּוֹבַּכּ

גיעב מיר אַ פאָדעם
מיט אַ נאָדעל
הַאת לִי חַיְט וַאִבְרֶה
נייה מיר אָן אַ קנאָפּ
אין מיין מאַנטעל
חַיִט לִי זִר לְתוֹבִּי

היות און הויז-חיות

פערד	חִסַאן
זאָטעל	סַרג'
קעמעל	גַ'מל
אייזעל	חְמַאר
רינד	בַּקר
אָקס	תּוֹר
קוה	בַּקַרָה
שעפּס	כַּבִּש
ציג (קאָזע)	עַנְזֶה
שעפּעלע	גַ'דִי
באָק	תַּיִש
הונד	כַּלְב
קאַץ	בִּסֶה
מויז	פַאר
טויב	חַמַאם
קראָה	רוּרַאבּ
גאַנז	וַז
קאַטשקע	בַּט
האָן	דִיכּ
הין	דְגַ'אגֶ'ה

שלאַנג	חַיָה
עקדעש	עַקְרַבָּה
בין	נַחְלֶה
פליג	דְבַּאנֶה

פערדינג מיר אַ פערד אויף איין טאָג
אִכְּרְלִי חְסַאן לְיוֹם וַאחַד

איך האָב נישט קיין פערד נאָר אַנ׳אייזעל
מַא עַנְדִי חְסַאן לַאכֶּן חְמַאר

וויפיל קאָסט דער אייזעל?
בְּכַּם אַלְחְמַאר?

אָט איז אַ גרויסער שלאַנג
הְנַא חַיָה כְּבִּירָה

דאָ זענען פאַרהאַן אַ סך בינען
הַנַא דְבַּאן כְּתִּיר

פערשיעדענס

יוד	יַהוּדִי
מוסולמאַנער	מְסְלְם
קריסט	נְסְרַאנִי
שטאָדט-איינוואוינער	מַדַנִי
דאָרף-אַיינוואוינער	פַלַּאח
בעדואינער	בַּדַוִי
בלינדער	אַעְוַר
הינקעדיגער	אַעְרַג׳
שטומער	אַחְרַם
טויבער	אַטְרַש

קראַנקער	מַרִיד (עַיַא
דאָקטאָר	חַכִּים (טַבִּי
רעצעפט	דַוַ
אַפּטייק	כַּרְמַסְיַה (אַג׳זַחַנֵא
דענטיסט	חַכִּים אַסְנַא
קדחת (ניבער)	סְחוּנ
גרויס	כְּבִּי
קליין	סְרִי
לאַנג	טַוִי
קורץ	קַסִי
ווייס	אַבְיַ
שוואַרץ	אַסְוַ
רויט	אַחְמַ
גרין	אַחְדַ
פלעק	אַסְפַ
דאָ	הַנַא
דאָרט	הַנַא
קויפען	יִשְׁתַּרַא
פערקויפען	בַּאעַ
פאַרהאַן	פִּי
נישטאָ	מַאפִּיש
וואָס	שְׁהו
פאַפּיער	וַרַק
פעדער	קַלַם
בלייפעדער	קַלַם אַרְסַאס
שליסעל	מְפְתַּאח
זייף	סַבּוּן
וועכטער	נַאטוּר

האָלץ	חַשַׁב	שמיד-אַייזען	טַ דַיאָנֶה
שער	מַקַס	האַמער	מַטְרַק
וואַשען	רַסַל	בלאָז-זאַק	מַנְפַאַ
פרעס-אַייזען	מַכְוַיֶה	צוואַנג	כְמַאשֶׁה
פרעסען	כַוַא	זאַוויעסע	וַרְפִיל
פאָדעם	חֵיט	שלאָס	קִפַל
נאָדעל	אִבְרֶה	שליסעל	מִפְתַאח
קאַפּיראָס	סִגַרַה	ריגעל	דִקְר
שוועבעלע (זאַפּאַלקע)	גִבְּרִית	טהיר	בַּאב
ווינקעל	זַאוְיֶה	אַייזען-בלעך	סַפְחַה מִן חַדִיד
שמיד (קאָוואַל)	חַדַאד	קראַגען	קַבֶּה
אַייזען	חַדִיד	מאַנזשעטען	מַנַשִׁיט

געשפרעכען

גוט מאָרגען, מיין הער	אסלַאם עַלֵיכּ יַא סִידִי
זיי אַזוי גוט צו מיר אין שטוב צריין	תְּפַדַל גַלַא בֵּיתִי
ברוך-הבא	מַרְחַבַּא
זיי אַזוי גוט זיץ	תְּפַדַל אִכְתְּרֶיכּ
וואָס ווילסטו, מיין הער?	שׁוּ בְּתְּרִיד יַא סִידִי?
וואָס מאַכסטו?	כִּיף חַאלַכּ?
זאָג מיר, מיין הער	קוּל לִי יַא סִידִי
ווי הייסט דאָס אויף אַראַביש?	כִּיף בְּקוּלוּ לְהַאדַא בִּלְעַרַבִּי?
איך רעד אַראַביש שוואַך	אַנַא בַּחְכִּי עַרַבִּי קַלִיל
איך פערשטעה נישט קיין אַראַביש	אַנַא מַא בַּעְרַף עַרַבִּי
ענטשולדיג, מיין הער	אִלְעַפוּ יַא סִידִי
אַ דאַנק, מיין הער	כַּתֵּר הֵירַכּ יַא סִידִי
איך קום פון רוסלאַנד	אַנַא גַ׳אִי מִן בְּלַאד אַל-מַסְכוּב

איך קום פון מצרים	אַנַא גַ׳אי מִן מַסְר
איך קום פון פוילען	אַנַא גַ׳אי מִן בּוֹלַנְיַה

•

האָסטו ווייץ צו פערקויפען?	הַל עִנְדַכּ קַ׳ח לִלְבֵּעַ?
ווי טייער אַ כלי? (מאָכ)	בְּכַם אִלְכֶּלִי ?
איין וואָרט (דאָס לעצטע וואָרט): 20 פיאַסטער אַ כלי	
	כִּלְמָה וַאַחֲדֶה עִשְׁרִין קִרְשׁ אִלְכֶּלִי
נעהם 18 פיאַסטער, נעהם געלד	חָד תַּמַנְתַּעְשׁ חָד מַסַארִי
איך קאָן נישט	מַא בִּיקְדַר
איך דערלייג דיר נאָך אַ האַלבען פיאַסטער	
	בְּזִיד (אַזִיד) לַכּ כַּמַאן נִס קִרְשׁ
גוט, זאָל זיין ווי דו ווילסט	טַיִּב מִתְל מַא חַבַּבְתְּ
געהם (שטעל זיך אויף) מעסט	קֻם כַּיִל
גיעב דעם פרייז	הַאת אִלְתַּמַן
אָט איז דאָס גאַנצע געלד	הָד אִלְמַסַארִי תַּמַאם
איך האָב נישט קיין זעק	מַא עֶנְדִי כְּיַאס
איך וועל דיר געבען מיינע זעק	בְּאַעְטִיכּ כְּיַאס מִן עֶנְדִי
איך האָב סעזאַם	עֶנְדִי סֻמְסֻם
סעזאַם קויף איך נישט	מַא אַנַא שַׁארִי סֻמְסֻם
אויב דו האָסט גערשטען וועל איך קויפען	אִן כַּאן עִנְדַכּ שְׁעִיר אַשְׁתְּרִי
אפשר האָסטו וואָל צום פערקויפען?	הַל עִנְדַכּ סֻף לִלְבֵּיעַ?
די וואָל האָב איך שוין פערקויפט	בֵּעְת אִסֻף מִן זַמַאן
אפשר ווייסטו ווער עס האָט?	הַל תַּעְרַף עִנְד מִן פִי סֻף?
מיין שכן פון רעכטס האָט וואָל	עִנְד גַ׳ארִי אִלְיַמִין פִי
אַ דאַנק	כַּתֶּר הֶירַכּ

•

ווי וועסטו פאָהרען: מיט דער באַהן אָדער מיט׳ן וואָגען?

כַּיף תְּסַאפֶר בְּסִכֶּה אַם בְּעַרַבֶּיה (קַרוּסַה)?

די באַהן איז שוין אַוועק, וועל איך פאָהרען מיט'ן וואָגען
אסכֶּה רַאחַת, אסאפִר בְּאלְקַרִיטָה

האָסטו זאַכען מיט זיך? הַל עִנְדַק עִפְּש (חַוַאיִג׳)?

בלויז אַ קליינעם קאַסטען און איין קליין פעקעל
עִנְדִי סַנְדוּק וַאחַד וַסְרַה (בוקְגַ׳א) סְרִירָה

וואו איז דער וועג צו דער באַהן? פֶאין אַטַרִיק לְלְסִכֶּה?

געה גלייך, דאַן רעכטס (לינקס) רְךְ דוּגְרִי וּתְמִיל אַל יַמִינַב (לְשַׁמַאל)

גיב מיר אַ בילעט קיין ירושלים הַאת לִי בְּלִיט לְלְקֻדְס

ווען געהט־אָב דער צוג? אַי שַׁאעַה תִמְשִׁי אסכֶּה?

אין אַ האַלבער שעה אַרום בַּעַד נְס שַׁאעַה

פאַר אַ קינד צאָהלט מען אַ האַלבען בילעט מְשַאן וְלַד בִּידְפַעוּ נְס בְּלִיט

*

ביזטו דער שניידער? אִנְת אַלְחַיַאט?

יאָ, מיין הער, איך בין דער שניידער נַעַם יַא סִידִי אַנַא אַלְחַיַאט

איך וויל מיר נייהען אַ מאַנטעל בַּארִיד אְחַיֵּט לִי תַוַב

האָסטו אייגען שטאָף? הַל אִלְקְמַש מִן עֻנְדַק

ניין, ווערסט מיר נייהען פון דיין שטאָף לַא, תְחַיט לִי מִן קְמַאשַׁב

וואָסערן ווילסטו — טונקעל צי העל? שׁוּ בִּתְרִיד רַמְק אַו פַאתִח?

ווייז מיר, וועל איך מיר אויסקלויבען וַרִינִי אלְקְמַש וַאַחְתַאר מִנְהוּ

וואו איז די שער? אֵין (פַאיִן) אלְמַקַאס

די שער איז אויף דער מאַשין אלְמַקַאס עלִי אלְמַכִּנַה

דער פרעס-אַייזען איז צובראָכען אַלְמִכְוַיֶה אִ

גיב מיר נאָדעל און פאָדעם הַאת לִי חֵיט וַ

*

צי בינסטו דער סטאָלאַר? אִנְת אַנְגַ׳אר?

איך וויל מיר מאַכען אַ קיילעכיגען טיש

אַרִיד (בְּרִיד) אִעְמַל לִי טַאוְלַה מְדַוַּרַה

קאָנסטו מיר מאַכען אַ דאַך אויף מיין הויז?
הַל תִקְדַר תַעמַל לִי סַטְח לְבֵיתִי?
איך האָב ברעטער אויף מעבעל
עַנְדִי אַלְוַאח (הַשַׁב) לְמוֹבִּילְיַא (אַתַאת אלבֵית)
איך וויל מאַכען אַ הילצערנע פאָדלאָגע אין צימער
אַרִיד אעמַל תַהְשִׁיבֶּה הַשַׁב פִּי אַלְעֹלַה
פעררי כט מיר די צובראָכענע שאַפע   סַלִח לִי אלחַזַאנֶה אלמַכְסוּרַה

*

מיין הער דער שמיד, פעררי כט מיר דאָס ראָד
יַא סִידִי אַלְחַדַאד סַלִח לִי אל עַג׳ל
דאָס טויג שוין צו גאָרנישט   הַדַא מַא בִּנְפַע
מאַך מיר אַ שטאַרקען ריגעל צו דער טהיר   אעמַל לִי דִקְר קַוִי לִלְבַּאב
האָסטו זאַוויעסעס צו די טהירען פון טויער?
הַל עַנְדַך זַראפִיל לְבַאב אַדַאר?
דער דאָזיגער האַמער איז פון שטאָהל   הַדַא אַשַקוּף מִן בִּילַאד
מאַך מיר אַ קליין צווענגעל   אעמַל לִי כְּמַאשֶׁה סְרִירַה
מאַך אַ פלעקעל צום וואָגען-שטאַנג   אָעמַל וַתַד לְעַרִיש אלְעַרַבִּיֶה
קלאַפּ אַרויף אַ פּאָדקאָווע אויפ׳ן פערדס פוס
חָט נַעל עַל רִג׳ל אלְחִצַן

*

עפען מיר די בלעך פון אויבען   אִפְתַח לִי אַתַנְכֶּה מִן פוֹק
די כלי רינט; פעררי כט זי   אַלְוַעא בִּסִיל סַלִחְ הוִי
קאָנסטו מאַכען רעהרען?   הַל תַעְרִף תַעמַל מְזַרַאבּ
איך בין גענִיט אין דער אַרבייט   אַנַא שַאטִר בְּהַדַא אלְכַאר
מאַך מיר אַ וואַנעלע פאַר אַ קינד   אעמַל לִי מַרְטַס לִלְוַלַד
איך האָב אַ גרויסע וואַנע   עַנדִי מַרְטַס כְּבִיר

*

וואַש מיר אויס די העמדער   רַסִל לִי אַלְקְמִיס

און די קעלנער וועסטו אויספרעסען — וְתִכַּוִי אַל קַבַּאב
אויך די מאַנשעטען זאָלסטו אויספרעסען — וְתִכַּוִי כַּמַּאן אַל מַנַשִׁיט
ביז מאָרגען איז אונמעגליך — לְחַד בְּכְּרַה אַן כַּאן מֻמְכֵּן

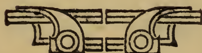
איינינע גראַמאַטיקאַלישע איבונגען

מיין הויז	בֵּיתִי	מיין זוהן	אִבְנִי
דיין הויז	בֵּיתַכּ	דיין זוהן	אִבְנַכּ
זיין הויז	בֵּיתֹה	זיין זוהן	אִבְנֹה
אונזער הויז	בֵּיתְנַא	אונזער זוהן	אִבְנַא
אייער הויז	בֵּיתְכֻּם	אייער זוהן	אִבְנְכֻּם
זייער הויז	בֵּיתְהֻם	זייער זוהן	אִבְנְהֻם

איך האָב געשריבען — כַּתַבְתּ (כַּתַבְתְּ) *)
דו האָסט געשריבען — כַּתַבְתּ (כַּתַבְתִּ)
ער (זי) האָט געשריבען — כַּתַב (כַּתַבַת)
מיר האָבען געשריבען — כַּתַבְנַא
איהר האָט געשריבען — כַּתַבְתֻּם (כַּתַבְתֻּן)
זיי האָבען געשריבען — כַּתַבוּ
איך וועל שרייבען — אַכְּתֻב, בַּאַכְּתֻב
דו וועסט שרייבען — תַּכְּתֻב (תַּכְּתְבִי)
ער (זי) וועט שרייבען — יַכְּתֻב (תַּכְּתֻב)
מיר וועלען שרייבען — נַכְּתֻב, בִּנַכְּתֻב
איהר וועט שרייבען (רבים) — תַּכְּתְבוּ (תַּכְּתְבְנַא)
זיי וועלען שרייבען — יַכְּתְבוּ (יַכְּתְבְנַא)
זיי האָבען געשריבען — אִכְּתְבוּ (אִכְּתְבְנַא)
דו האָסט געגעסען — אַכַּלְת (אַכַּלְתִּ)
ער (זי) האָט געגעסען — אַכַּל (אַכַּלְתְּ)

*) אין קלאַמערן איז אָנגעגעבען דער לשון־נקבה.

מיר האָבען געגעסען	אכַּלְנַא
איהר האָט געגעסען	אכַּלְתֻּם (אכַּלְתֻּן)
זיי האָבען געגעסען	אכַּלוּ
איך וועל עסען	אאכֻּל, בּאאכל
דו וועסט עסען	תַּאכֻּל (תַּאכְּלִי)
ער (זי) וועט עסען	יַאכֻּל (תַּאכֻּל)
מיר וועלען עסען	נַאכֻּל
זיי וועלען עסען	תַּאכלוּ (תַּאכֻּלְנַא)
עס	כֻּל (כֻּלִי)
עסט	כֻּלוּ (כֻּלְנַא)
דו האָסט געטהון	עַמַלְתַּ (עַמַלְתִּ)
מיר האָבען געטהון	עַמַלְנַא
איהר האָט געטהון.	עַמַלְתֻּם (עַמַלְתֻּן)
טהוט	עַמַלוּ
איך וועל טהון	אַעְמַל
דו וועסט טהון	תַּעְמַל (תַּעְמַלִי)
ער (זי) וועט טהון	יַעְמַל (תַּעְמַל)
מיר וועלען טהון	נַעְמַל
איהר וועט טהון	תַּעְמַלוּ (תַּעְמַלְנַא)
טהו	אַעְמַל (אַעְמַלִי)
טהוט (רבים)	אַעְמַלוּ

המחיר 30 מ"ל